

Position paper SMF rondetafelgesprek Bedrijfsfinanciering

Algemeen

Wanneer de politiek een concrete bijdrage wil leveren aan een duurzame groei van de economie is de financierbaarheid van het MKB de sleutel tot succes. Wanneer het MKB de motor van de economie is, is financiering de smeerolie.

Bij dit rondetafelgesprek bedrijfsfinanciering wil SMF specifiek aandacht vragen voor het micro- en kleinbedrijf. Juist voor deze twee segmenten is het verkrijgen van bancaire financiering steeds moeilijker geworden en zijn deze bedrijven aangewezen op non-bancaire financiers. SMF wil aandacht vragen voor het behouden van een brede scope van de politiek. Bij bedrijfsfinanciering vallen vaak de termen startups en scale-ups, heel belangrijk voor het toekomstige verdienvermogen van Nederland. Dit mag echter niet ten koste gaan van de mkb'ers die nu al een flinke bijdrage aan het BBP leveren en voor veel werkgelegenheid zorgen. 99% van alle bedrijven in Nederland behoort tot het micro- en kleinbedrijf (tot 50 medewerkers, inclusief zzp'ers). Deze 'kleintjes' (exclusief de middenbedrijven) zijn samen goed voor 51,7 % van alle werkgelegenheid en 38.9% van de toegevoegde waarde in Nederland (gegevens: CBS en Staat van het MKB).

"Nederland moet zich uit de crisis investeren," is een veelgehoorde opmerking. Dat kan alleen wanneer bedrijven een gezonde solvabiliteit hebben. Alleen dan zullen financiers krediet willen verstrekken. Het is een gegeven dat de eigen vermogenspositie van het MKB te wensen overlaat. Versterking van de eigen vermogenspositie van het MKB is een voorwaarde voor een duurzame groei van de Nederlandse economie. De aanbevelingen van het Nederlands Comité van Ondernemerschap richt zich op achtergestelde leningen vanaf € 250.000,-.

Het aantal faillissementen was gedurende de coronacrisis opvallend laag, waarmee geconcludeerd kan worden dat de coronamaatregelen effect hadden. Veel ondernemers bouwden gedurende deze periode betalingsachterstanden op, met name bij de belastingdienst. Deze achterstanden zullen de komende jaren ingelopen moeten worden. Tijdens het inlopen van die achterstanden ligt voor het MKB het gevaar van investeringsachterstanden op de loer. Niet alleen SMF maakt zich hierover zorgen, steeds meer signalen daarover bereiken ons. Investeringsachterstanden betekenen automatisch minder economische groei.

Om het MKB te ondersteunen met bedrijfsfinanciering is een zo gelijk mogelijk speelveld tussen banken en non-bancaire financiers een voorwaarde. Qredits is hiervan een goed voorbeeld dat navolging verdient voor de overige Erkend MKB Financiers. Qredits heeft toegang tot goedkope funding, overheidsgaranties, de fraude registers en ondersteuning door middel van promotie/marketing (EZK). SMF is van mening dat de volgende voorstellen bijdragen aan een gelijk speelveld en een gezonde financieringsmarkt voor het midden- en kleinbedrijf:

- Toegang tot overheidsinstrumenten voor non-bancaire financiers;
- Verbeterde toegang non-bancaire financiers tot funding (ook voor kleinere leningen) en frauderegisters;
- Vermogensversterkende (krediet)producten, bijvoorbeeld het fiscaal aantrekkelijk maken voor particulieren om het MKB te financieren;
- Communicatie naar ondernemers over oplossingen van non-bancaire financiers;
- Digitaal aanleveren zekerhedendossier;
- Voor ondernemers de toegang tot vakbekwaam en integer financieringsadvies faciliteren, uitbouwen keurmerk Erkend Financieringsadvies MKB.

Toegang tot overheidsinstrumenten en garantieregelingen

De bestaande overheidsinstrumenten zijn niet altijd toegesneden op de non-bancaire financieringsmarkt (snelheid, gebruik Artificial Intelligence). Nieuwe financieringsinstrumenten zouden getoetst moeten worden op toegankelijkheid voor non-bancaire financiers.

SMF stelt een proef voor met portefeuille garanties voor Erkend MKB Financiers met beperkte garantiebedragen.

Gelet op de veel hogere fundingkosten voor non-bancaire financiers zou de hoogte van de provisie van de BMKB voor non-bankers bespreek moeten zijn.

Verbeterde toegang tot funding, ook voor kleinere tickets

Het Dutch Alternative Credit Instrument (DACI) is een voorbeeld waarbij Erkend MKB Financiers toegang hebben tot funding. DACI hanteert geen harde ondergrens, maar het is duidelijk dat zij zich niet richten op kleine financieringen. Verder werkt het DACI-fonds niet voor crowdfunding, maar ook niet voor andere financieringsinstrumenten (leasing/factoring). SMF pleit voor instrumenten die ook toezien op kleinere financieringen.

Fiscaal stimuleren investeren particulieren in het MKB

Het stimuleren van investeren door particulieren kan een grote bijdrage leveren aan het verkleinen van de financieringskloof. Met een instrument naar Belgisch voorbeeld (winwinlening) snijdt het mes aan twee kanten: meer beschikbare funding en vermogensversterkend krediet door achterstelling. In België is de regeling zeer succesvol als gevolg van lage uitvoeringskosten en een inleg van circa € 140 miljoen per jaar door particulieren waarmee circa 3.000-4.000 kleine ondernemers aan financiering (achtergesteld vermogen) zijn geholpen.

Communicatie non-bancaire financiers

Het investeren in communicatie over de markt van non-bancaire financiers en de rol van Erkend MKB Financier en Erkend Financieringsadviseur MKB is van belang voor de MKB-ondernemer. Het uitgangspunt moet zijn dat de ondernemer de weg weet te vinden naar partijen waar kwaliteit geborgd is. Omdat hier ook een overheidsbelang speelt, de structurele en kwalitatieve ontwikkeling van de non-bancaire financieringssector, verzoekt SMF de overheid mede te participeren in de communicatie. Via de kanalen van de ondernemersorganisaties in het MKB kunnen de desbetreffende achterbannen goed en relatief gemakkelijk bereikt worden.

Digitaal aanleveren zekerhedendossier

Wanneer er een pandrecht (zekerheden) wordt gevestigd moet deze bij de belastingdienst geregistreerd worden. Dit kan alleen door het zekerhedendossier in zijn geheel uit te printen en af te geven bij of op te sturen naar de belastingdienst. Een medewerker die geruime tijd boven een kopieerapparaat of printer 'hangt' terwijl alle documentatie digitaal beschikbaar is, is aan een fintech niet meer uit te leggen.

Samenvattend

Een zo gelijk mogelijk speelveld is van evident belang voor de doorontwikkeling van de non-bancaire financieringssector, waarvan het kleinere MKB inmiddels voor een groot deel van afhankelijk is. Een Platform MKB Financiering (centrale marktplaats) naar het model van de British Business Bank (BBB) zal de doorontwikkeling en innovatie van dit marktsegment versnellen. De BBB is opgericht om de economische bedrijvigheid in het MKB te bevorderen en de markt efficiënter en dynamischer te maken. In Nederland worden informatie, begeleiding en advies rond zakelijke leningen, overheidsgaranties, fondsen en dergelijke versnipperd aangeboden. Alleen de doorgewinterde financial zal zijn weg door dit 'oerwoud' weten te vinden. Het Britse model voorziet hierin door alle informatie en regelingen bestemd voor het mkb onder één (digitaal) dak samen te brengen. Hiermee zal rond bedrijfsfinanciering een competitief ecosysteem ontstaan waarbij uiteindelijk een duurzame groei van de economie en het MKB de winnaars zullen zijn. Dit model maakt een nieuwe fysieke MKB-bank overbodig.